

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Πρόγραμμα επικαιροποίησης γνώσεων αποφοίτων ΑΕΙ
“ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ”

4^Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΝΕΟΦΥΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Συγγραφική Ομάδα:

Δρ. Γεώργιος Σταμπουλής, Λέκτορας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Δρ. Αχιλλέας Μπάρλας, Διδάσκων με ΠΔ 407/80 Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Πίνακας περιεχομένων

Περιγραφή.....	3
Στόχοι.....	3
1 Στάδια Χρηματοδότησης.....	4
1.1 Χρηματοδότηση Σποράς.....	4
1.2 Χρηματοδότηση Εκκίνησης.....	4
1.3 Χρηματοδότηση Πρώτου Σταδίου.....	4
1.4 Χρηματοδότηση Δεύτερου Σταδίου.....	4
1.5 Χρηματοδότηση Τρίτου Σταδίου.....	5
1.6 Χρηματοδότηση με την Μορφή Mezzanine ή Bridge.....	5
1.7 Αρχική Δημόσια Προσφορά.....	5
2 Δημόσια χρηματοδότηση.....	7
2.1 Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς ΕΣΠΑ.....	7
3 Ιδιωτική Χρηματοδότηση.....	8
3.1 Τραπεζικός Δανεισμός.....	8
3.1.1 Ειδικά Προγράμματα Τραπεζικής Χρηματοδότησης.....	9
3.2 Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Venture Capital).....	11
3.3 Θερμοκοιτίδες Επιχειρήσεων (Business Incubators).....	15
3.4 Ιδιώτες Επενδυτές (Business Angels).....	17
3.5 Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing).....	17
3.6 Crowdfunding.....	18
4 Ερωτήσεις – Ασκήσεις ελέγχου γνώσεων.....	20
5 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	21

Περιγραφή

Η ενότητα εξετάζει τους συμβατικούς τρόπους χρηματοδότησης και την ανάπτυξη μηχανισμών εναλλακτικών μορφών χρηματοδότησης και χρηματοδοτικών εργαλείων που διατίθενται για την υποστήριξη επενδύσεων σε αυτές τις επιχειρήσεις, όπως η χρηματοδότηση μέσω επιχειρηματικών αγγέλων (businessangels), επιχειρηματικών κεφαλαίων (venturecapital), χρηματοδότηση από το πλήθος (crowdfunding), επενδυτικών κεφαλαίων και άλλα.

Στόχοι

Το μάθημα αποσκοπεί να καταστήσει τους εκπαιδευόμενους ικανούς να :

- Χρησιμοποιούν και αξιοποιούν τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλείων για τις επιχειρήσεις
- Χρησιμοποιούν και αξιοποιούν τους εναλλακτικούς τρόπους χρηματοδότησης.
- Κατανοήσουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιχειρήσεων απέναντι στους φορείς χρηματοδότησης

Λέξεις κλειδιά

Χρηματοδότηση, επιχειρηματικά κεφάλαια, χρηματοδότηση από πλήθος, επιχειρηματικοί άγγελοι, επιδοτήσεις, δικαιώματα και υποχρεώσεις, προγράμματα χρηματοδότησης, κεφάλαιο, επένδυση.

**Σημαντική σημείωση: Είναι πιθανό πολλά από τα αναφερόμενα εργαλεία χρηματοδότησης να είναι ανενεργά τη παρούσα χρονική στιγμή. Η παράθεση τους γίνεται καθαρά για εκπαιδευτικούς σκοπούς.*

1 Στάδια Χρηματοδότησης

Τα παρακάτω αποτελούν τα συνήθη χρηματοδοτικά στάδια από τα οποία περνάει μία νέα εταιρία. Χρηματοδοτικά στάδια ύστερα από δημόσια προσφορά δεν αναφέρονται εδώ, μιας και επιχειρούμε να αναπτύξουμε στην φάση κατά την οποία η εταιρία είναι ακόμα ιδιωτική.

1.1 Χρηματοδότηση Σποράς (Seed Capital)

Στο σημείο αυτό η επιχείρηση βρίσκεται ακόμα στο στάδιο της ιδέας και το προϊόν ή η υπηρεσία την οποία προσφέρει δεν είναι ακόμα τελείως ανεπτυγμένη. Ο ιδρυτής της σε αυτό το στάδιο χρηματοδοτείται με ένα μικρό ποσό ώστε να μπορέσει να αναπτύξει την πλατφόρμα λειτουργίας της. Κεφάλαια ενδέχεται να χρειαστούν για έρευνα αγοράς, για την ενδεχόμενη κατοχύρωση πατεντών, την ίδρυση της εταιρίας και τον καθορισμό νομικών πλαισίων για τους επενδυτές. Σε αυτό το στάδιο μια εταιρία επιχειρηματικών συμμετοχών σπάνια θα επενδύσει. Συνήθως τα κεφάλαια προέρχονται από τον ίδιο τον επιχειρηματία ή από συγγενείς, φίλους και επιχειρηματικούς αγγέλους.

1.2 Χρηματοδότηση Εκκίνησης

Σε αυτό το σημείο, η επιχείρηση έχει τουλάχιστον έναν συμβαλλόμενο ο οποίος απασχολείται πλήρως. Η αναζήτηση για την εξεύρεση των υπόλοιπων αναγκαίων μελών της διοικητικής ομάδας έχει ξεκινήσει, η δοκιμή του προϊόντος/ υπηρεσίας έχει ολοκληρωθεί και η αρχική του έκδοση βρίσκεται στο στάδιο της προώθησης. Σε αυτό το σημείο μια εταιρία επιχειρηματικών συμμετοχών ενδέχεται να επενδύσει αν και οι πιθανότητες ακόμα είναι πολύ μικρές, πιο πιθανό είναι να ενδιαφερθεί κάποιος επιχειρηματικός άγγελος.

1.3 Χρηματοδότηση Πρώτου Σταδίου

Σε αυτό το σημείο η επιχείρηση έχει ξεκινήσει την λειτουργία της και έχει ήδη αποκτήσει κάποια φήμη , με τις πωλήσεις να αυξάνονται. Η επιχειρηματική ομάδα μαζί με το υπαλληλικό προσωπικό έχει καταρτισθεί και η χρηματοδότηση χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη των πωλήσεων, της παραγωγικότητας, την μείωση κόστους καθώς και την κατάρτιση της εταιρικής υποδομής και του συστήματος διανομής. Η εταιρία σε αυτό το σημείο είναι συνήθως 2, 3 ετών.

1.4 Χρηματοδότηση Δεύτερου Σταδίου

Σε αυτό το σημείο η ανάπτυξη των πωλήσεων παίρνει μορφή χιονοστιβάδας. Επίσης η εταιρία συσσωρεύει εισπρακτέους λογαριασμούς και αποθεματικά με ταχείς ρυθμούς. Η

χρηματοδότηση σε αυτό το στάδιο χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη σε όλους τους τομείς, από την αυξημένη ζήτηση της αγοράς μέχρι την είσοδο σε καινούργιες αγορές. Οι εταιρίες επιχειρηματικού κινδύνου που ειδικεύονται σε χρηματοδοτήσεις προχωρημένου σταδίου αρχίζουν να εκδηλώνουν το ενδιαφέρον τους.

1.5 Χρηματοδότηση Τρίτου Σταδίου

Εδώ το μέλλον είναι τόσο λαμπρό όπου όλα φαίνονται όμορφα. Οι πωλήσεις αυξάνονται και οι πελάτες είναι ενθουσιασμένοι. Το δεύτερο επίπεδο της ομάδας διοίκησης έχει καταρτισθεί και κεφάλαια χρησιμοποιούνται για την αύξηση της δυναμικότητας των εγκαταστάσεων, καθώς και για την βελτίωση ή επέκταση του προϊόντος/ υπηρεσίας.

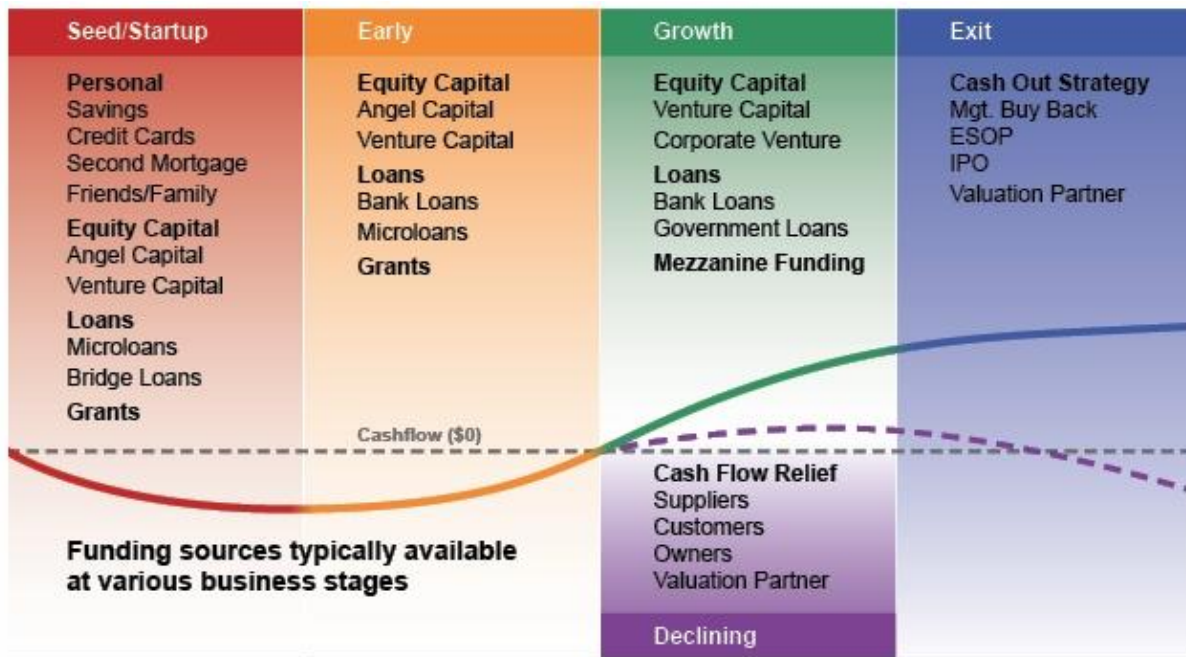
1.6 Χρηματοδότηση με την Μορφή Mezzanine ή Bridge

Η εταιρία πλέον είναι καταξιωμένη και επενδυτικές τράπεζες έχουν συμφωνήσει να την βγάλουν στις αγορές εντός 6 μηνών. Η χρηματοδότηση αυτής της μορφής αποτελεί έναν βραχυπρόθεσμο τρόπο για την προετοιμασία της εταιρίας για αυτή την διαδικασία, που περιλαμβάνει την μείωση των δανείων που ενδέχεται να έχουν συσσωρευτεί, την εξαγορά της συμμετοχής των αρχικών επενδυτών/ ιδρυτών οι οποίοι πλέον δεν είναι σε θέση να ακολουθήσουν σε αυτό το νέο κεφάλαιο της εταιρίας, καθώς και για την κάλυψη των όποιων εξόδων θα προκύψουν. Η χρηματοδότηση εδώ μπορεί να προέλθει από εταιρίες επιχειρηματικών κεφαλαίων ή από εταιρίες που ειδικεύονται σε αυτή την μορφή χρηματοδότησης. Συνήθως αποπληρώνεται από τα κέρδη που θα προκύψουν ύστερα από την είσοδο της εταιρίας στο χρηματιστήριο.

1.7 Αρχική Δημόσια Προσφορά

Η εταιρία καταφέρνει να αποκτήσει την πολυπόθητη ρευστότητα με το να έχει την δυνατότητα να θέσει την μετοχή της προς αγορά/ πώληση στο χρηματιστήριο. Συνήθως σε αυτό το σημείο οι ιδρυτές πωλούν τις μετοχές τους και ξεκινούν μια καινούργια επιχείρηση από την αρχή.

Πρέπει να σημειώσουμε πως κάποιες εταιρίες έχουν περισσότερα ή λιγότερα χρηματοδοτικά στάδια από αυτά που αναφέρθησαν. Συνήθως πάντως το να φτάσει μία εταιρία στο στάδιο αρχικής δημόσιας προσφοράς είναι αρκετά σπάνιο και εξαρτάται από την ίδια την εταιρία και τους ανθρώπους της. Η επικοινωνία με μια εταιρία επιχειρηματικών συμμετοχών θα πρέπει να καθιστά σαφές σε τι στάδιο επένδυσης βρίσκεται η επιχείρηση.

Σχήμα 1: Στάδια χρηματοδότησης νεοφυούς επιχείρησης. Πηγή: NewMexicoCommunityCapital

2 Δημόσια χρηματοδότηση

2.1 Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς ΕΣΠΑ

Το ΕΣΠΑ αποτελεί το ελληνικό πρόγραμμα που διοχετεύει στην Ελλάδα τα κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προορίζονται για εξομάλυνση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ. Στα πλαίσια του ΕΣΠΑ, η εκάστοτε κυβέρνηση διαμοιράζει χρηματοδοτήσεις στοχευμένες στην Εμπορία, Μεταποίηση ή Πρωτογενή παραγωγή (αλιεία, γεωργία κλπ). Οι υποβολές διεξάγονται σε χρονικά καθορισμένες περιόδους υποβολών, που προαναγγέλλονται από τα εκάστοτε αρμόδια Υπουργεία. Η αξιολόγηση των προτάσεων γίνεται μαζικά, δημοσιεύονται τα αποτελέσματα και στη συνέχεια δίνεται διορία ενός έως τριών ετών για την υλοποίησή τους. Η χρηματοδότηση είναι ένα ποσοστό της επένδυσης ή φοροαπαλλαγές (συνήθως κατά 40-60%), με προαπαιτούμενο τα εξοφλημένα παραστατικά των δαπανών, τα οποία εξετάζονται με επιτόπιους ελέγχους.

Το μεγάλο πλεονέκτημα του ΕΣΠΑ είναι η άντληση πόρων χωρίς την υποχρέωση αποπληρωμής τους. Τα βασικά μειονεκτήματα είναι ότι η χρηματοδότηση έπεται κατά ένα αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα των δαπανών, καθώς και το ότι απαιτείται μια επίπονη γραφειοκρατική διαδικασία μέχρι την τελική έγκριση. Τα δύο αυτά στοιχεία καθιστούν αυτό το είδος της χρηματοδότησης μη ελκυστικό για τις νέες επιχειρήσεις που στηρίζονται στην καινοτομία, οι οποίες έχουν ανάγκη από άμεσες, γρήγορες και ευέλικτες διαδικασίες. Ωστόσο, είναι μια ιδιαίτερα ελκυστική επιλογή αν μπορέσει να συνδυαστεί με έναν ή περισσότερους από τους λοιπούς τρόπους χρηματοδότησης (τραπεζικό δανεισμό, venturecapital κ.α.).

Περισσότερες πληροφορίες για το ΕΣΠΑ μπορείτε να βρείτε στις ακόλουθες ιστοσελίδες:

[Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ΕΣΠΑ 2007-2013](#)

[Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας \(ΕΠΑΝ ΙΙ\)](#)

[Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης Δράσεων Ενισχύσεων του Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα. Κέντρα υποδοχής επενδυτών \(ΕΠΑΝ ΙΙ\)](#)

[Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης \(ΕΤΕΑΝ ΑΕ\)](#)

[Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας Γενική Γραμματεία Επενδύσεων \(ΕΣΠΑ\)](#)

3 Ιδιωτική Χρηματοδότηση

3.1 Τραπεζικός Δανεισμός

Ο Τραπεζικός Δανεισμός είναι σήμερα ο πιο συνηθισμένος τρόπος στον οποίο καταφεύγουν οι επιχειρήσεις για να βρουν χρηματοδότηση. Οι τράπεζες προσφέρουν δύο μεγάλες κατηγορίες δανείων προς τις επιχειρήσεις: Τα δάνεια Κεφαλαίου Κίνησης και τα Μακροπρόθεσμα δάνεια.

Τα δάνεια Κεφαλαίου Κίνησης αποσκοπούν στη βελτίωση της ρευστότητας της επιχείρησης και είναι από τη φύση τους μικρής διάρκειας. Αντίθετα τα Μακροπρόθεσμα δάνεια είναι μακράς διάρκειας και περιλαμβάνουν τα δάνεια εγκατάστασης και τα δάνεια επαγγελματικού εξοπλισμού. Το επιτόκιο των Μακροπρόθεσμων δανείων είναι συνήθως χαμηλότερο από το αντίστοιχο επιτόκιο των δανείων Κεφαλαίου Κίνησης λόγω ακριβώς της μεγαλύτερης διάρκειας αποπληρωμής του.

Δάνεια για κεφάλαια κίνησης

Τα πιστωτικά ιδρύματα προσφέρουν σήμερα ολοκληρωμένα πακέτα για την κάλυψη των αναγκών ρευστότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ή των ελεύθερων επαγγελματιών. Τέτοια προϊόντα είναι τα ανοιχτά ή ανακυκλούμενα δάνεια και οι αλληλόχρεοι λογαριασμοί. Στα ανοιχτά δάνεια οι τράπεζες δίνουν ένα πιστωτικό όριο στον πελάτη τους μέχρι το οποίο μπορεί να δανείζεται. Ο δανειολήπτης μπορεί αν θέλει να εξοφλήσει μέρος ή το σύνολο της οφειλής του, ενώ μπορεί να επαναδανείζεται όταν υπάρχει ανάγκη, μέχρι βέβαια το όριο που του έχει χορηγηθεί, χωρίς να απαιτείται να επιστρέφει σε συγκεκριμένο διάστημα το κεφάλαιο που χρησιμοποίησε. Υπάρχουν τράπεζες που χρηματοδοτούν για κεφάλαιο κίνησης ποσοστό ως και το 100% του τζίρου της επιχείρησης και άλλες όπου το ποσοστό αυτό δεν ξεπερνά το 50% του τζίρου.

Μακροπρόθεσμα δάνεια

Δάνεια για επαγγελματική στέγη: Τα δάνεια επαγγελματικής στέγης μπορεί να χρηματοδοτήσουν μέχρι και το 100% της αξίας του ακινήτου και η διάρκειά τους κυμαίνεται από 3 μέχρι 30 χρόνια ανάλογα με την τράπεζα και τον πελάτη, με επιτόκια που σήμερα κυμαίνονται από 5,50 ως 9,50% περίπου. Το τελικό επιτόκιο των δανείων αυτών προσαυξάνεται από την εισφορά του Ν. 128/75 κατά 0,6%. Για τους νέους επιχειρηματίες, οι τράπεζες παρέχουν συνήθως περίοδο χάριτος μέχρι δύο χρόνια, διάστημα κατά το οποίο οι

νέοι επιχειρηματίες καλούνται να πληρώσουν μόνο τους τόκους ή μικρότερες δόσεις. Τα έξοδα δανείου που χρεώνουν οι τράπεζες συνήθως δεν ξεπερνούν το 1% του δανείου.

Δάνεια για αγορά πάγιου εξοπλισμού: Τα δάνεια της μορφής αυτής χορηγούνται για την αγορά παγίου εξοπλισμού (έπιπλα, μηχανήματα κ.λπ.). Η διάρκεια αποπληρωμής των δανείων αυτών φτάνει τα 15 χρόνια με επιτόκιο το οποίο σήμερα κυμαίνεται από 6,25% μέχρι 10%. Η χρηματοδότηση μπορεί να καλύψει ολόκληρη την επένδυση της αγοράς του παγίου εξοπλισμού, ενώ η εκταμίευση μπορεί να γίνεται είτε εφ' άπαξ, είτε σταδιακά ανάλογα με την εξέλιξη των αγορών.

3.1.1 Ειδικά Προγράμματα Τραπεζικής Χρηματοδότησης

Jeremie

Η πρωτοβουλία JEREMIE ενισχύει μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν μέχρι 50 άτομα προσωπικό και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ. Το συγκεκριμένο προϊόν χρηματοδοτεί τη χορήγηση μέσω τραπεζικών δανείων με μειωμένο επιτόκιο και μειωμένες εξασφαλίσεις. Ο επιχειρηματίας που θα χρηματοδοτηθεί μέσω αυτού του προϊόντος JEREMIE θα καταβάλει επιτόκιο μόνο για το 50% του δανείου, ποσό που αντιστοιχεί στην ιδιωτική συμμετοχή. Το ποσό του επιτοκίου που αντιστοιχεί στο υπόλοιπο 50% θα καλυφθεί μέσω του ΕΣΠΑ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Περισσότερες πληροφορίες για τα παραπάνω χρηματοδοτικά προγράμματα μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας σχετικά με το ΕΣΠΑ, καθώς και στις ιστοσελίδες των διαφόρων τραπεζικών ιδρυμάτων.

Jessica

JESSICA είναι το Αγγλικό ακρωνύμιο της πρωτοβουλίας “JointEuropeanSupportforSustainableInvestmentinCityAreas” (Κοινή Ευρωπαϊκή υποστήριξη για βιώσιμες επενδύσεις σε αστικές περιοχές). Η πρωτοβουλία αυτή αναπτύσσεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), σε συνεργασία με την Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης (CEB). Μέσω των νέων διαδικασιών, παρέχεται στα κράτη μέλη η ευχέρεια να χρησιμοποιήσουν μέρος των μη επιστρεπτέων επιχορηγήσεων που λαμβάνουν από την ΕΕ μέσω των διαρθρωτικών ταμείων, για να επενδύουν, υπό μορφή επιστρεπτέων χρηματοδοτήσεων, σε έργα που εντάσσονται στο πλαίσιο ολοκληρωμένων σχεδίων για την προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης. Οι επενδύσεις αυτές, μπορούν να έχουν τη μορφή ιδίων κεφαλαίων, δανείων ή/και εγγυήσεων και

πραγματοποιούνται μέσω Ταμείων Αστικής Ανάπτυξης και, εάν είναι απαραίτητο μέσω Ταμείων Χαρτοφυλακίου.

Οι πόροι του JESSICA μπορούν ειδικότερα να διοχετεύονται σε σχέδια στους εξής τομείς:

- Αστικές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών, της ύδρευσης και αποχέτευσης, της ενέργειας κ.λπ.
- Χώρους της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, για τουρισμό ή άλλες αειφόρους χρήσεις.
- Επαναξιοποίηση εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών εκτάσεων, συμπεριλαμβανομένης της αποξήλωσης εγκαταστάσεων και της εξυγίανσης.
- Χώρους γραφείων για μικρομεσαίες επιχειρήσεις και για τους τομείς της πληροφορικής και/ή της έρευνας και ανάπτυξης.
- Πανεπιστημιακά κτίρια, συμπεριλαμβανομένων ιατρικών, βιοτεχνολογικών και άλλων εξειδικευμένων εγκαταστάσεων.
- Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης.

Χρηματοδότηση μέσω Ταμείου Αγροτικής Επιχειρηματικότητας

Το Ταμείο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας (ΤΑΕ) ιδρύθηκε με στόχο τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται στα Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.

Αποστολή του είναι η εξασφάλιση παροχής δανείων με τους πλέον ευνοϊκούς όρους σε οικονομικά βιώσιμες επιχειρήσεις ή/και σε επαγγελματίες αγρότες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων, καθώς και σε διάφορους τομείς της τοπικής οικονομίας -εκτός του πρωτογενή τομέα- αλλά και στη βελτίωση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος στις περιοχές παρέμβασης.

Το ΤΑΕ, παρέχει δάνεια κάλυψης σε επενδυτικά σχέδια που εντάσσονται στα παρακάτω Μέτρα:

- Μέτρο 121: Εκσυγχρονισμός Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων
- Μέτρο 123 Α: Επενδύσεις στην Μεταποίηση και Εμπορία Γεωργικών Προϊόντων
- Μέτρο 311: Διαφοροποίηση προς μη Γεωργικές Δραστηριότητες
- Μέτρο 312: Στήριξη δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων
- Μέτρο 313B : Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων

Οι ευνοϊκοί όροι του δανείου αφορούν κυρίως το χαμηλό επιτόκιο του δανείου, το οποίο επιτυγχάνεται λόγω της συνεισφοράς των κεφαλαίων του Ταμείου με μηδενικό επιτόκιο.

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ελληνικό Δημόσιο και από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)

Συνεργαζόμενη Τράπεζα του Ταμείου Αγροτικής Επιχειρηματικότητας είναι η Τράπεζα Πειραιώς.

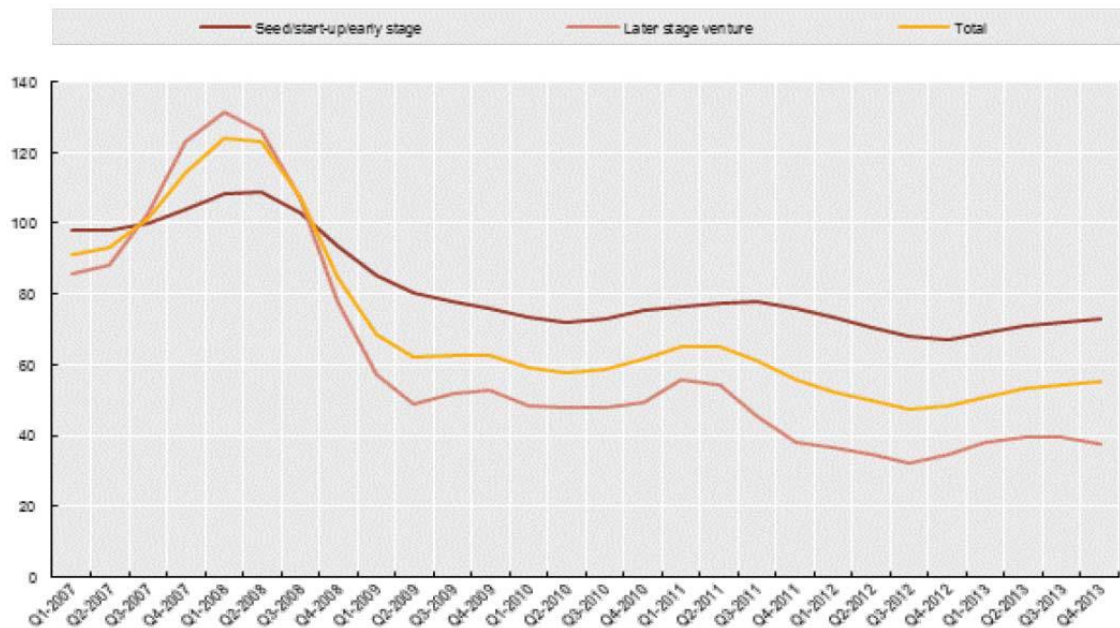
3.2 Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών (VentureCapital)

Ένας εναλλακτικός τρόπος χρηματοδότησης που πρόσφατα ξεκίνησε και στην Ελλάδα, πραγματοποιείται μέσω των Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών που είναι ευρύτερα γνωστά με την διεθνή τους ονομασία, δηλαδή VentureCapital. Το VentureCapital αποτελεί κατά κανόνα, μορφή χρηματοδότησης που απευθύνεται σε νέες, φιλόδοξες και ταχέως αναπτυσσόμενες εταιρείες που συνήθως εκμεταλλεύονται επιχειρηματικά καινοτόμες ιδέες. Συνήθως οι επιχειρήσεις απευθύνονται σε μια εταιρία venturecapital για βοήθεια όταν θέλουν να κάνουν μια επένδυση υψηλού ρίσκου.

Οι εταιρείες VentureCapital χρηματοδοτούν τις επιχειρήσεις – πελάτες τους, με αντάλλαγμα την απόκτηση ενός ποσοστού των μετοχών τους. Το ποσοστό αυτό ποικίλει ανάλογα με το ύψος της χρηματοδότησης και το μέγεθος της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης, αλλά κατά κανόνα κυμαίνεται στα επίπεδα του 30%. Η χρονική διάρκεια της επένδυσης κυμαίνεται συνήθως μεταξύ 3 και 7 ετών. Οι επιχειρήσεις που χρηματοδοτούνται είναι συνήθως δυναμικές με καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες και επιχειρηματικά σχέδια που υπόσχονται υψηλές αποδόσεις, ικανές να ανταμείψουν τις εταιρείες VentureCapital για το ρίσκο που αναλαμβάνουν.

Η συνεισφορά των εταιρειών VentureCapital δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή κεφαλαίων αλλά και στην παροχή βοήθειας σε ότι αφορά την διοίκηση, το marketing, την στελέχωση και το στρατηγικό σχεδιασμό της επιχείρησης. Σημαντικές επίσης για την χρηματοδοτούμενη επιχείρηση είναι οι σχέσεις της εταιρίας VentureCapital με άλλες επιχειρήσεις της αγοράς που μπορεί να χρησιμεύσουν στην σύναψη συνεργασιών. Περισσότερες από τις μισές (60%) από τις επενδύσεις VentureCapital αποδίδουν λιγότερο από το κόστος τους είτε λόγω πτώχευσης ή αναγκαστικής πώλησής τους και περίπου 10% των επενδύσεων, συνήθως όσες προχωρούν σε δημόσια προσφορά (IPO), φέρουν αποτελέσματα στην πλειοψηφία των αποδόσεων για τους επενδυτές. Κατά μέσο όρο όμως οι επιτυχίες σε επενδύσεις υψηλού

ρίσκου είναι μεγαλύτερες από τις επενδύσεις χαμηλότερου ρίσκου. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι επενδυτές είναι πιο πρόθυμοι να πειραματιστούν και με αυτόν τον τρόπο να χρηματοδοτήσουν περισσότερο σε νέες, ριψοκίνδυνες επενδύσεις και αυτό το εύρημα δείχνει πώς η αυξημένη χρηματοδότηση VentureCapital μπορεί να αλλάξει το είδος των επενδύσεων προς μία πιο καινοτόμο κατεύθυνση.

Διάγραμμα 1:Επενδύσεις με Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών στην Ευρώπη.Πηγή:OECD

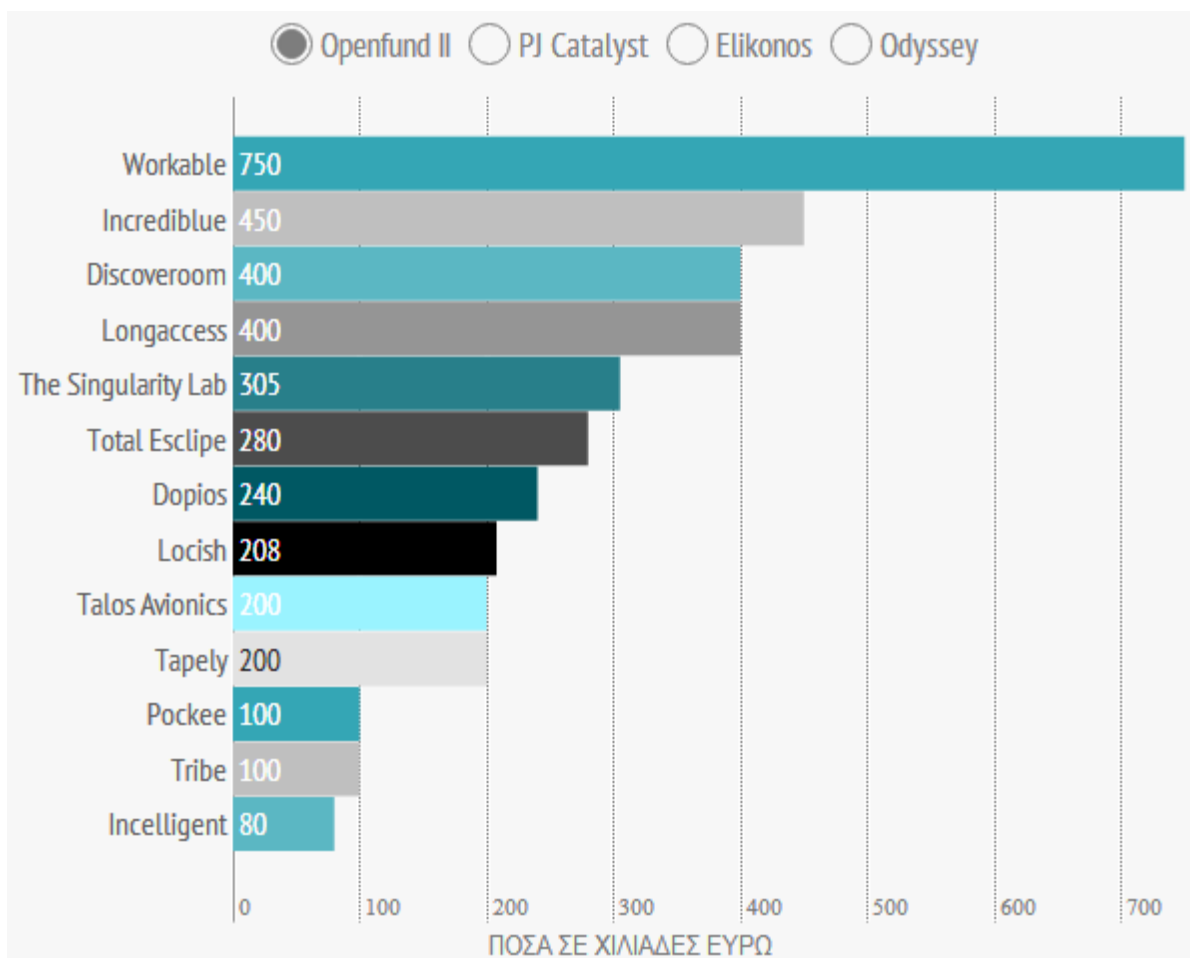
Το μεγάλο πλεονέκτημα της χρηματοδότησης μέσω VentureCapital είναι το γεγονός ότι η επιχείρηση δεν υποχρεούται στην παροχή εγγυήσεων για το κεφάλαιο που της παρέχεται. Έτσι ακόμα και σε περίπτωση αποτυχίας της επιχείρησης, η εταιρεία VentureCapital δεν διεκδικεί επιστροφή των χρημάτων που επένδυσε στην επιχείρηση, εφόσον φυσικά τηρήθηκαν οι όροι της συμφωνίας μεταξύ των δύο πλευρών.

Πληροφορίες στην [Ένωση Ελληνικών Εταιρειών Επιχειρηματικών Κεφαλαίων](#)

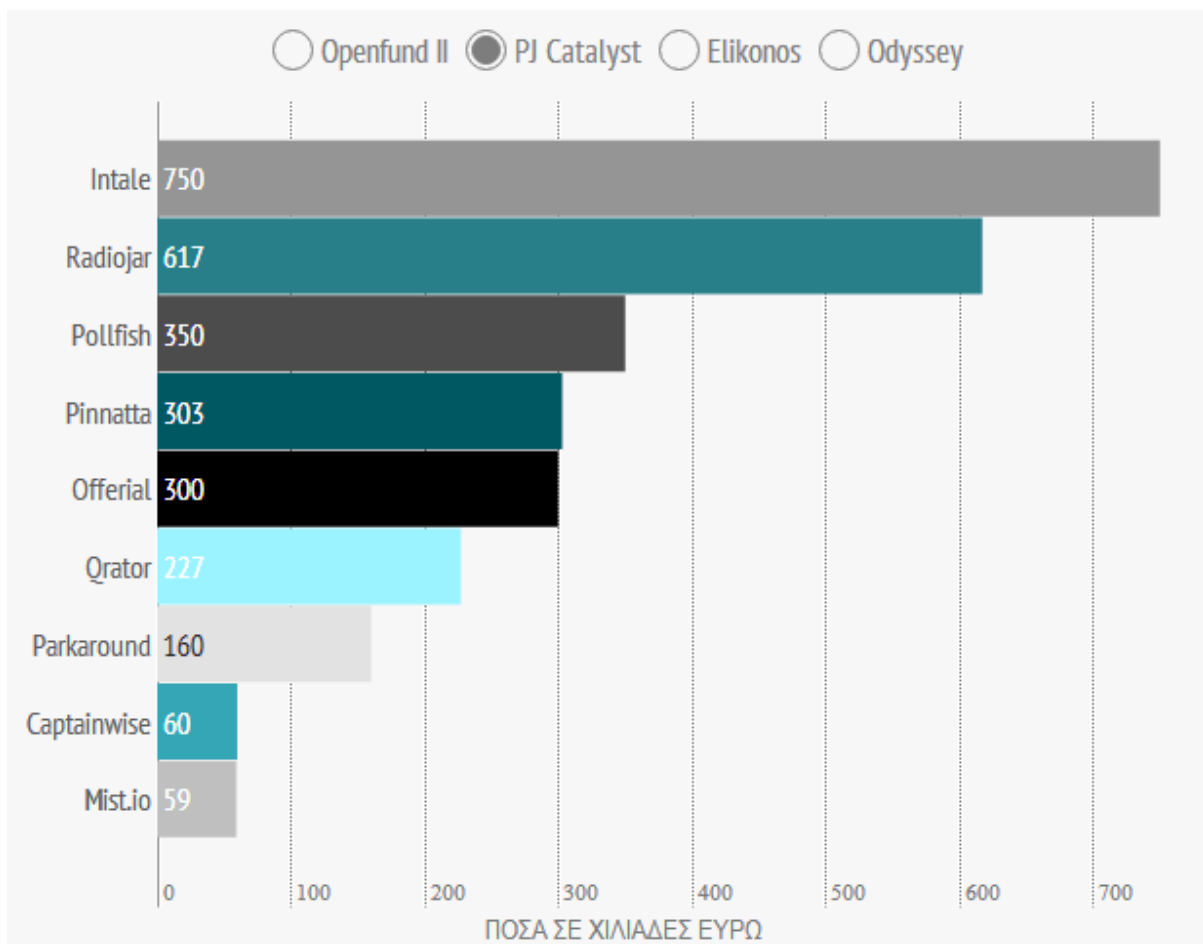
Τα ταμεία επιχειρηματικών συμμετοχών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα είναι τα κάτωθι:

- PJ TechCatalystFund του ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς

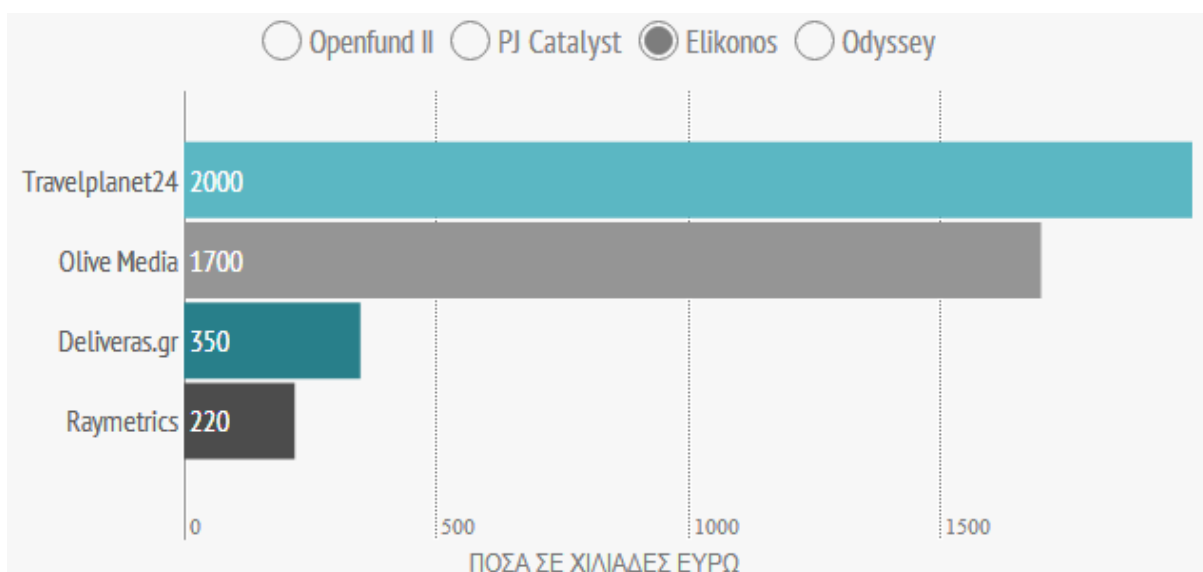
- ElikonosJeremieFund, επενδυτικό κεφάλαιο επιχειρηματικών συμμετοχών (VentureCapital) που επενδύει σε εταιρείες τεχνολογίας στην Ελλάδα, με βασικό επενδυτή το EuropeanInvestmentFund (θυγατρικό οργανισμό της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων).
- OpenFund I και II
- OdysseyVenturePartnerts, το οποίο επενδύει κυρίως σε startup επιχειρήσεις στο χώρο της Πληροφορικής και είναι από τους μεγαλύτερους μηχανισμούς που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

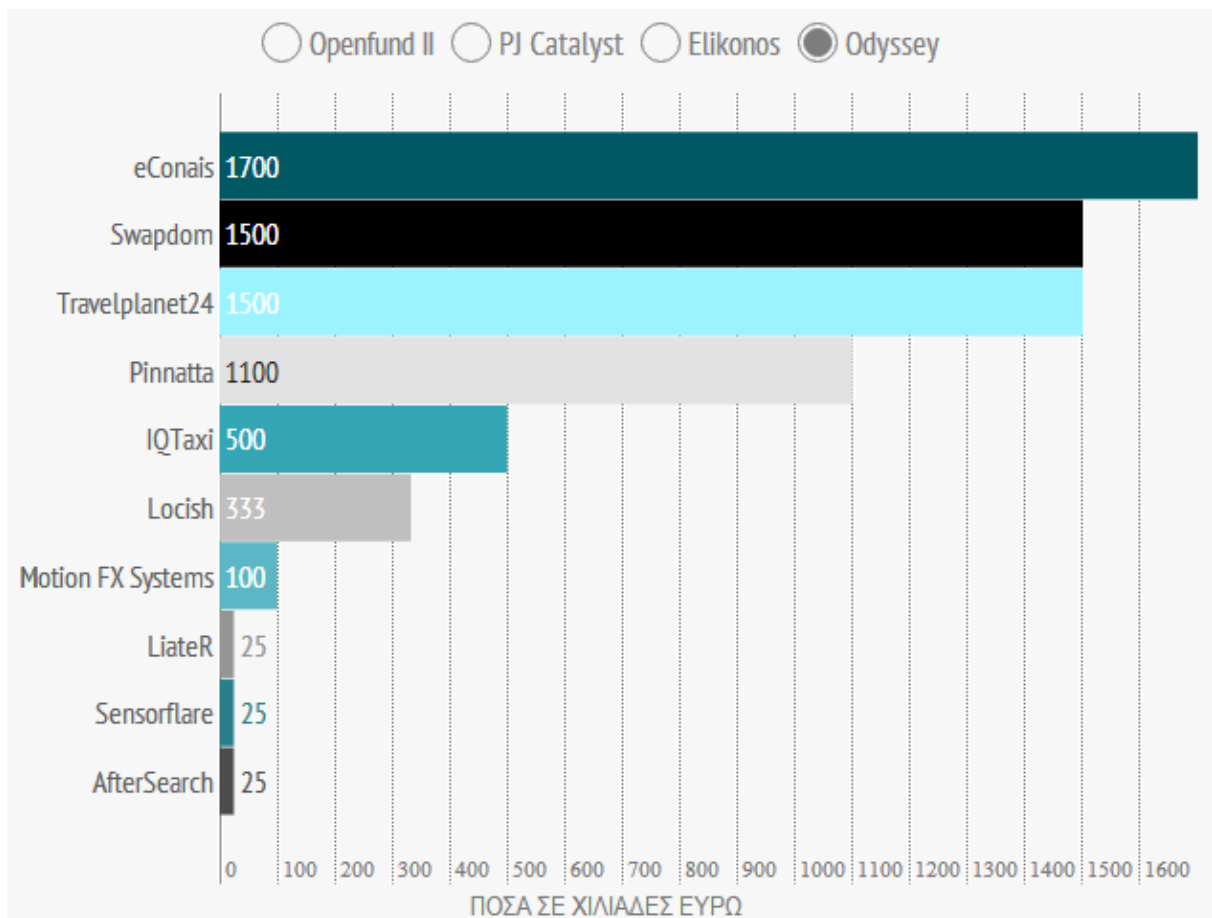
Διάγραμμα 2: Οι Επενδύσεις των OPENFUND II. Πηγή: Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση».

Διάγραμμα 3: Επενδύσεις PJ Catalyst. Πηγή: Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση».

Διάγραμμα 4: Επενδύσεις Elikonos. Πηγή: Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση».

Διάγραμμα 5: Επενδύσεις Odyssey . Πηγή:Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση».

3.3 Θερμοκοιτίδες Επιχειρήσεων (BusinessIncubators)

Οι εταιρείες αυτές παρέχουν σε νεοϊδρυόμενες και με προοπτικές ταχείας ανάπτυξης επιχειρήσεις χρηματοδότηση (σε μικρότερο βαθμό από τις εταιρείες VentureCapital), χώρους και εξοπλισμό (κτιριακές εγκαταστάσεις, επίπλα, ηλεκτρονικούς υπολογιστές κ.λπ.), υπηρεσίες γραμματειακής υποστήριξης, συμβουλευτικές υπηρεσίες, δίκτυο επαφών με πελάτες και προμηθευτές κ.λπ.

Πιο συγκεκριμένα, η στήριξη που προσφέρουν οι «Θερμοκοιτίδες Επιχειρηματικότητας» συνίστανται στα ακόλουθα:(α) χορήγηση υποτροφιών ολιγόμηνης διάρκειας, έτσι ώστε οι νέοι που επιθυμούν να «επιχειρήσουν» να μπορούν απερίσπαστοι να επικεντρωθούν στα επιχειρηματικά τους σχέδια.

(β) παροχή δυνατότητας να εργάζονται μέσα σε εξειδικευμένους Χώρους Συνεργασίας (κατά το πρότυπο των διεθνώς ονομαζόμενων co-workingspaces) κατά τα πλέον σύγχρονα διεθνή πρότυπα. Βασικός σκοπός είναι οι Χώροι Συνεργασίας να λειτουργήσουν ως εκκολαπτήρια για τους νέους δυνητικούς επιχειρηματίες, καθώς στους χώρους αυτούς δημιουργούνται ευνοϊκές συνθήκες για την ανάπτυξη συνεργασιών και την επεξεργασία ιδεών και σχεδίων.

(γ) παροχή δυνατότητας να έρθουν σε επαφή με καθοδηγητές (μέντορες) και διοργάνωση ενημερωτικών σεμιναρίων και ημερίδων συνεργασίας, με τη συνδρομή ενός δικτύου συμβούλων-καθοδηγητών, οι οποίοι θα υποστηρίξουν το πρόγραμμα παρέχοντας συμβουλευτικές υπηρεσίες, καθοδηγώντας και εκπαιδύοντας τους νέους και ενδεχομένως υποστηρίζοντας την επαφή τους με δυνητικούς επενδυτές.

Σε αντάλλαγμα οι εταιρείες Incubators παίρνουν ένα ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου ή πληρωμές από την νεοϊδρυόμενη εταιρεία ή γίνεται κάποιος μικτός διακανονισμός.

Ο ρόλος των εταιρειών Incubators είναι να συμβάλλουν στην ίδρυση και την πρώτη ανάπτυξη μιας νέας εταιρείας ώστε να μπορέσει αυτή στη συνέχεια να διεκδικήσει, με σωστή υποδομή και επαγγελματική προετοιμασία, μεγαλύτερα κεφάλαια (μέσω τραπεζικού δανεισμού ή εταιρειών VentureCapital) για την πρώτη της ευμεγέθη επένδυση που θα της επιτρέψει να αναπτυχθεί περαιτέρω και να επιβληθεί στην αγορά. Η χρονική διάρκεια της επένδυσης του Incubator κυμαίνεται συνήθως μεταξύ 6 και 18 μηνών.

Στην Ελλάδα έχουν ιδρυθεί πρόσφατα οι πρώτες εταιρείες αυτού του τύπου, στις οποίες μπορούν να απευθύνονται οι νέοι επιχειρηματίες που ξεκινούν μια επιχειρηματική προσπάθεια.

Ενδεικτικά υπάρχουν οι παρακάτω Θερμοκοιτίδες Επιχειρηματικότητας:

- [Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς](#)
- [Θερμοκοιτίδα Νεοφυών Επιχειρήσεων Θ.Ε.Α. του ΕΒΕΑ](#)
- [Ελληνική Ένωση Νεοφυών Επιχειρήσεων](#)
- [Θερμοκοιτίδες Επιχειρήσεων για το Δήμο Αθηναίων](#)
- [ekinisiLAB του ΣΕΒ](#)
- [Athens Impact Hub Προώθηση της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας](#)
- [AHEAD Alba Hub for Enterprise and Development](#)
- [Orange Grove](#)
- [Θέρμη ΑΕ](#)

- [Πρόγραμμα Egg \(Enter- Grow-Go\) της Eurobank](#)
- [Πρόγραμμα Aephoria](#)
- [Θερμοκοιτίδα IQbility](#)
- [Startup Series Metavallon](#)

3.4 Ιδιώτες Επενδυτές (BusinessAngels)

Με τον όρο αυτό αποκαλούνται οι ιδιώτες επενδυτές, οι οποίοι διαθέτουν κεφάλαια και επαγγελματική εμπειρία σε ένα συγκεκριμένο χώρο τα οποία και διαθέτουν σε νέους επιχειρηματίες με τη μορφή μακροπρόθεσμης επένδυσης.

Στην Ελλάδα η χρηματοδότηση με τον τρόπο αυτόν δεν είναι ούτε θεσμοθετημένη ούτε ιδιαίτερα διαδεδομένη όπως είναι διεθνώς και περιορίζεται συνήθως στην χρηματοδότηση από συγγενικά πρόσωπα. Ωστόσο τα επόμενα χρόνια αναμένεται να επεκταθεί και στην Ελλάδα η χρηματοδότηση από ιδιώτες επενδυτές.

Πρόσφατα το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (Δ.Ε.Α./Ε.Β.Ε.Α.) προχώρησε στη δημιουργία [Δικτύου Επιχειρηματικών Αγγέλων](#).

ενώ σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο υπάρχει το δίκτυο Επιχειρηματικών Αγγέλων (EBAN)[EuropeanBusinessAngelsNetwork](#).

3.5 Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing)

Η Χρηματοδοτική Μίσθωση είναι ένας ολοκληρωμένος χρηματοδοτικός μηχανισμός που δίνει τη δυνατότητα σε μια επιχείρηση να δημιουργήσει ή να επεκτείνει τον παραγωγικό εξοπλισμό της χωρίς να διαθέσει τα δικά της κεφάλαια. Τα απαιτούμενα κεφάλαια διατίθενται από την εταιρεία Χρηματοδοτικής Μίσθωσης, η οποία αγοράζει τον εξοπλισμό σύμφωνα με τις οδηγίες της επιχείρησης. Στην συνέχεια, εκμισθώνει τον εξοπλισμό αυτόν στην επιχείρηση για προκαθορισμένο χρονικό διάστημα και για συγκεκριμένο μίσθωμα. Με την λήξη της σύμβασης, η επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να αγοράσει τον εξοπλισμό καταβάλλοντας ένα μικρό ποσό το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% της αξίας του εξοπλισμού. Μπορεί εναλλακτικά να επιστρέψει τον εξοπλισμό στην εταιρεία Χρηματοδοτικής Μίσθωσης ή να συνεχίσει τη μίσθωση. Οι δόσεις της μίσθωσης καταβάλλονται μηνιαία, ανά τρίμηνο ή ανά εξάμηνο. Το επιτόκιο για τον υπολογισμό των

δόσεων είναι λίγο πιο υψηλό από το αντίστοιχο επιτόκιο δανεισμού. Η επιχείρηση θα κληθεί επίσης να καταβάλλει εφάπαξ και ένα ποσό 0,1% έως 1% επί της αξίας της επένδυσης για το διαχειριστικό κόστος. Η περίοδος αποπληρωμής είναι από 3 έως 5 χρόνια, η δε χρηματοδότηση μπορεί να φτάσει μέχρι και το 100% της αξίας του εξοπλισμού. Η Χρηματοδοτική Μίσθωση ως μορφή χρηματοδότησης παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα ιδιαίτερα για τις νέες επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα η επιχείρηση:

- Δεν χρειάζεται να καταβάλλει αμέσως τα ποσά που απαιτούνται για την αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού γεγονός ουσιώδες για νέες και μικρές επιχειρήσεις με μικρή ρευστότητα
- Δεν αναγκάζεται να καταφύγει σε υπέρμετρο δανεισμό
- Έχει την επιλογή μετά το πέρας της μίσθωσης να αγοράσει τον εξοπλισμό, να τερματίσει ή να ανανεώσει τη σύμβαση
- Απαλλάσσεται από τον φόρο για τον εξοπλισμό που μισθώνει αφού το σύνολο των δόσεων αναγνωρίζεται σαν λειτουργική δαπάνη
- Εμφανίζει καλύτερη εικόνα στις οικονομικές της καταστάσεις καθώς δεν επηρεάζονται αρνητικά ορισμένοι χρηματοοικονομικοί δείκτες
- Δεν χρειάζεται να παράσχει μεγάλες εγγυήσεις όπως συμβαίνει με τον τραπεζικό δανεισμό διότι οι διαδικασίες του Leasing είναι απλούστερες και ταχύτερες.

3.6 Crowdfunding

Το Crowdfunding πολύ απλά είναι η χρηματοδότηση από το πλήθος. Συνήθως αναφερόμαστε στη χρηματοδότηση κάποιου έργου/project ή κάποιας ιδέας από πολλούς ανθρώπους, οι οποίοι προσφέρουν μέσω διαδικτύου μικρά ποσά ο καθένας, και με τη συμβολή όλων καλύπτεται ο οικονομικός στόχος για κάθε έργο. Συνήθως το crowdfunding αφορά περιπτώσεις μικρο-χρηματοδότησης από 5.000-50.000 ευρώ και δεν περιορίζεται σε επιχειρηματικές ιδέες, αλλά και στη χρηματοδότηση LifeProjects για σπορ, τέχνες, ιατρικές ανάγκες, εκπαίδευση, ταξίδια, εθελοντισμό κλπ. Επίσης, το crowdfunding μπορεί να αποτελέσει πολύτιμο εργαλείο για τη χρηματοδότηση Μη Κερδοσκοπικών Οργανώσεων (ΜΚΟ). Σήμερα, υπάρχουν διάφορες πλατφόρμες στο internet που προσφέρουν τη δυνατότητα υλοποίησης κάποιας μορφής crowdfunding (www.kickstarter.com, www.indiegogo.com, www.groopio.com κ.α.).

Το όφελος αυτών που συνεισφέρουν στην πραγματοποίηση της ιδέας ποικίλει. Το Crowdfunding περιλαμβάνει μια ανοικτή πρόσκληση κυρίως μέσω του διαδικτύου, όπως έχει αναφερθεί, για την παροχή οικονομικών πόρων είτε με τη μορφή δωρεάς ή σε αντάλλαγμα για κάποιο μελλοντικό προϊόν ή κάποια μορφή ανταμοιβής για την υποστήριξη πρωτοβουλιών για συγκεκριμένους σκοπούς.

Το Crowdfunding μπορεί να διακριθεί σε τρεις κυρίως μορφές:

- Την κεφαλαιοδότηση (equitymodel) όπου η επένδυση συνεπάγεται συμμετοχή στο κεφάλαιο μιας εταιρείας.
- Τα δάνεια (lendingmodel) όπου η χρηματοδότηση γίνεται με τη μορφή δανεισμού.
- Τις δωρεές (donations-rewardsmodel) οι οποίες χρησιμοποιούνται κυρίως για τη χρηματοδότηση κοινωφελών και φιλανθρωπικών σκοπών ή για τη χρηματοδότηση της τέχνης.

Η μορφή του equitycrowdfunding μπορεί να αφορά σε παροχή επενδυτικών υπηρεσιών και συνιστά πρόσκληση προς το κοινό για επένδυση για την οποία απαιτείται άδεια από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Οι ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιηθούν για την προσέγγιση αυτής της μορφής χρηματοδότησης περιλαμβάνουν:

1. Αναφορά στα βιογραφικά στοιχεία των επιχειρηματιών που θα αποτυπώνεται η επαγγελματική εμπειρία και το μορφωτικό επίπεδο.
2. Συνοπτική περιγραφή της ιδέας και τον τρόπο υλοποίησής της βάσει χρονοδιαγραμμάτων καθώς και των αναγκών που θα καλυφθούν.
3. Σύνταξη ενός περιεκτικού επιχειρηματικού σχεδίου (businessplan) που θα παρέχει πληροφόρηση σε βασικά θέματα που αφορούν στους οικονομικούς στόχους και τους κινδύνους του προτεινόμενου εγχειρήματος.
4. Κοινοποίηση και διάδοση της ιδέας μέσω των κοινωνικών δικτύων.
5. Ενημέρωση της πλατφόρμας σχετικά με την εξέλιξη του έργου.
6. Σχεδιασμός ενός συγκεκριμένου προγράμματος ανταμοιβών που θα πρέπει να συνδέεται με την ίδια την ιδέα ή το προϊόν που θα προωθηθεί στην αγορά.

4 Ερωτήσεις – Ασκήσεις ελέγχου γνώσεων

1^η Ερώτηση/Άσκηση ελέγχου γνώσεων

Ποια είναι τα συνηθέστερα στάδια χρηματοδότησης νεοφυών επιχειρήσεων

2^η Ερώτηση/Άσκηση ελέγχου γνώσεων

Ενώ τα ταμεία επιχειρηματικών συμμετόχων (VC's) παρουσιάζουν άνθηση στις ΗΠΑ δεν συμβαίνει το ίδιο και στην Ε.Ε. (Διάγραμμα 1). Παρακαλούμε σχολιάστε.

5 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Birley, S., & Muzyka, D. F. (Eds.). (2000). *Mastering entrepreneurship*. Editorial Dunken

Deakins D. & M. Freel (2007), «Επιχειρηματικότητα», Εκδόσεις Κριτική, 2007, Αθήνα

Festel G., Wurmseher M. and Cattaneo G., (2013), Valuation of Early Stage High-tech Startup Companies, *International Journal of Business*, 18 (3), pp. 217-235.

Nanda R. and Rhodes-Kropf R., (2013), Investment cycles and start up innovation, *Journal of Financial Economics*, 110, pp. 403-418.

Tariq T., (2013), *Start-up Financing*, 1st IBA Bachelor Thesis Conference, June 27th, Enschede, The Netherlands.